

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
Факультет історії, політології та національної безпеки
Кафедра політології та публічного управління**

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни

ЛОГІКА

підготовки	бакалавра
спеціальності	035 Філологія
освітньо-професійна програма	Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика
форма навчання	Денна, заочна
курс	3-й
семестр	V

Силабус навчальної дисципліни «ЛОГІКА» підготовки бакалавра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, за освітньою-професійною програмою Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика.

Розробник: Гудзенко О. Г., доцент кафедри політології та публічного управління, кандидат філософських наук, доцент

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри політології та публічного управління
протокол № 1 від 8 вересня 2021 р.

Завідувач кафедри:

проф. О. Б. Ярош

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика. Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 90/3		Форма навчання Денна Рік навчання 3
		Семестр 5
		Лекції 26 год.
		Практичні (семінарські) 16 год.
		Самостійна робота 42 год.
ІНДЗ: немає		Консультації 6 год.
		Форма контролю: залік

Таблиця 1а

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика. Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 90/3		Форма навчання Заочна Рік навчання 3
		Семестр 5
		Лекції 6 год.
		Практичні (семінарські) 4 год.
		Самостійна робота 74 год.
ІНДЗ: немає		Консультації 6 год.
		Форма контролю: залік

II. Інформація про викладача

ПІБ: Гудзенко Олена Георгіївна

Науковий ступінь: кандидат філософських наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри політології та публічного управління

Тел.: 0507074369

Email: olena.gudzenkooo@gmail.com

Розклад занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис дисципліни

1. Силабус навчальної дисципліни «Логіка» складений відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів. Програма містить два змістові модулі: 1) Вступ до логіки; 2) Традиційна логіка.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є засвоєння теоретичного матеріалу, усвідомлення основних положень логіки, правильне застосування отриманих теоретичних знань на практиці.

2. Вивчення дисципліни «Логіка» ґрунтується на міжпредметних зв'язках з дисциплінами-**пререквізитами**: «Математичне моделювання», «Основи ІТ-маркетингу», «Інформаційні технології», «Корпусна лінгвістика», до постреквізитів належать такі дисципліни навчального плану: «Захист інформації», «Синтез і розпізнавання мовлення», «Експертні системи та штучний інтелект».

3. **Метою** викладання навчальної дисципліни є формування вміння логічно мислити; надання систематизованих знань, конструктивних і критичних навичок мислення щодо конкретних практичних ситуацій.

Завдання дисципліни: ознайомити студентів і методично допомогти їм зрозуміти та засвоїти особливості логіки як науки про мислення, основні принципи і закони правильного мислення, зміст основних форм мислення – поняття, судження та умовиводів, їх форм та видів; загальні правила й вимоги доведення і спростування, які розкривають сутність логічної аргументації; основні методи та прийоми раціонального опрацювання інформації; логічні особливості ділового спілкування.

Опанувавши курс «Логіка», студенти будуть компетентними у таких питаннях, як провідні проблеми традиційної логіки, їх значення для професійної діяльності, основні історичні етапи розвитку логіки, пізнавально-евристична, інформаційна, світоглядна, пропедевтико-виховна, нормативно-мислительна функції логіки; методи формування системи понять, категорій, закономірностей.

При викладанні дисципліни «Логіка» використовуються такі **методи навчання**:

- *Традиційні методи навчання*: дослідницький, пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод групових проектів, а також аналіз, синтез, індукція, дедукція.

- *Інноваційні методи навчання*: моделювання професійної діяльності, вивчення кейсів.

4. **Результати навчання (компетентності)**. Опанувавши курс «Логіка», студенти володітимуть такими **загальними** компетентностями:

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов (**ІК**);

- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і

суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (**ЗК 2**);

- Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями (**ЗК 5**);
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел (**ЗК 6**);
- Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (**ЗК 7**);
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (**ЗК 10**);
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (**ЗК 11**);
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (**ЗК 12**).

Та *фаховими*:

- Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань (**ФК 8**);
- Здатність використовувати сучасні інформаційні системи та технології під час виконання функціональних завдань та обов'язків, знати основи безпечної роботи в інформаційних системах, методи створення баз даних та вебресурсів (**ФК 15**);
- Здатність використовувати базові знання розділів математики та логіки у завданнях комп'ютерної лінгвістики та розробці програмного забезпечення (**ФК 17**).

Очікувані **програмні результати навчання**. Студенти, які прослухали курс «Логіка», здатні:

- Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації (**ПРН 1**);
- Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати (**ПРН 2**);
- Організовувати процес свого навчання й самоосвіти (**ПРН 3**);
- Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства (**ПРН 4**);
- Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності (**ПРН 6**);
- Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності (**ПРН 10**);
- Мати навички управління комплексними діями або проєктами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах (**ПРН 18**);
- Застосовувати знання з логіки, технологій моделювання, експертних систем і технологій штучного інтелекту при розв'язанні задач проєктування і використання інформаційних систем та технологій (**ПРН 22**).

5. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2 (денна форма навчання)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Семінари	Сам. роб.	Консультції	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Вступ до логіки						
Тема 1. Вступ до дисципліни «Логіка». Предмет і мова формальної логіки	9	2	2	4	1	ДС+ РМГ (5 балів)
Тема 2. Історія логіки як науки	11	4	2	4	1	ДБ+ РМГ (5 балів)
Разом за модулем 1	20	6	4	8	2	10 балів
Змістовий модуль 2. Традиційна логіка						
Тема 3. Поняття як форма логічного мислення	9	2	2	4	1	ДБ+Т (5 балів)
Тема 4. Судження як форма логічного мислення	13	4	2	6	1	ДС+ РМГ (5 балів)
Тема 5. Основні закони формальної логіки	13	4	2	6	1	ДБ+ РМГ (5 балів)
Тема 6. Умовивід як форма і засіб формування думки і знання	11	4	2	6	1	ДБ+Т (5 балів)
Тема 7. Доведення	13	4	2	6		ДС+ РМГ (5 балів)
Тема 8. Значення логіки	11	2	2	6		ДС+ДБ (5 балів)
Разом за модулем 2	70	20	12	34	4	30 балів
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота 1						20 балів
Модульна контрольна робота 2						40 балів
Всього годин/балів:	90	26	16	42	6	100 балів

Таблиця 2а (заочна форма навчання)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Семінари	Сам. роб.	Консультції	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Вступ до логіки						
Тема 1. Вступ до дисципліни «Логіка». Предмет і мова формальної логіки	8	1		6	1	ДС+ РМГ (5 балів)

Тема 2. Історія логіки як науки	8	1		6	1	ДБ+РМГ (5 балів)
Разом за модулем 1	16	2		12	2	20 балів
Змістовий модуль 2. Традиційна логіка						
Тема 3. Поняття як форма логічного мислення	12	1		10	1	ДБ+Т (5 балів)
Тема 4. Судження як форма логічного мислення	12	1		10	1	ДС+РМГ (5 балів)
Тема 5. Основні закони формальної логіки	12		1	10	1	ДБ+РМГ (5 балів)
Тема 6. Умовивід як форма і засіб формування думки і знання	12		1	10	1	ДБ+Т (5 балів)
Тема 7. Доведення	14	1	1	12		ДС+РМГ (5 балів)
Тема 8. Значення логіки	12	1	1	10		ДС+ДБ (5 балів)
Разом за модулем 2	74	4	4	62	4	20 балів
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота 1						20 балів
Модульна контрольна робота 2						40 балів
Всього годин/балів:	90	6	4	74	6	100 балів

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота.

6. Завдання для самостійного опрацювання

МОДУЛЬ 1. Вступ до логіки:

1. Пізнання як мисленнєвий процес.
2. Мислення як предмет вивчення логіки.
3. Логіка як наука про форми і закони мислення.
4. Поняття про логічну форму.
5. Поняття про логічний закон.
6. Проблема істинності та формальної правильності (міркувань) мислення.
7. Основні історичні етапи розвитку логіки.
8. Дві концепції виникнення логіки в контексті культури.
9. Логіка на порозі третього тисячоліття.
10. Векторність розвитку ціннісного потенціалу логіки як науки в період постмодерну.

МОДУЛЬ 2. Традиційна логіка:

1. Мислення і мова. Мова як знакова інформаційна система.
2. Логічний аналіз мови – спосіб виявлення логічних форм і законів.
3. Поняття про мову логіки висловлень. Поняття про мову логіки предикатів.
4. Роль штучних мов логіки у з'ясуванні структури думки.
5. Пропозиційна функція.

6. Судження і речення.
7. Роль питання у пізнанні.
8. Значення судження як форми мислення.
9. «Логічний квадрат».
10. Логічні засоби перевірки коректності доведення і спростування.
11. Формули, що репрезентують структуру завжди істинних думок.
12. Основні закони логіки як формули істинних думок.
13. Закони логіки висловлень.
14. Закони логіки предикатів.
15. Методологічна роль законів логіки.
16. Основні правила і закони виводів логіки висловлень. Правила термінів.
17. Фігури простого категоричного силогізму. Правила фігур силогізму.
18. Модуси силогізму.
19. Скорочений силогізм. Складні скорочені силогізми.
20. Аналогія як вид умовиводу та її види.
21. Логічні засади аргументації.
22. Логіко-методологічний потенціал наукових проблем.
23. Роль логіки в розвитку систематизації та о

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студентів

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до [Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Під час вивчення нормативної дисципліни «Логіка» студент опановує теми, зазначені у силабусі.

Для оцінювання знань студента використовують два види контролю: поточний та підсумковий. Поточний контроль включає ведення дискусії, опитування, роботу в малих групах. Такі форми контролю дозволяють перевірити рівень підготовки студентів до кожного заняття, вміння оперувати вивченим матеріалом, вміння чітко, логічно і послідовно відповідати на запитання. Завдання для самостійного опрацювання перевіряють вміння працювати самостійно, виокремлювати головні та другорядні ідеї, ставити запитання іншим учасникам освітнього процесу. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за два змістові модулі, становить 40.

Здобувачам освіти може бути зараховано результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні (фахові) курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування регулюється [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки](#).

Студент, який навчається з елементами дуальної освіти, повинен чітко дотримуватися індивідуального плану відповідно до Положення про підготовку студентів у ВНУ імені Лесі Українки з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_pidhotovku_dualnoi_formy_zdobuttia_osvity.pdf).

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Студенти мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури проведення чи оцінювання контрольних заходів та очікувати, що його буде розглянуто згідно із заздалегідь визначеними процедурами у ЗВО (див. [Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки](#), пункт 5 «ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ»).

Політика щодо академічної доброчесності. Під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності учасники освітнього процесу повинні керуватися правилами, визначеними законом, дотримуватися навчальної етики та академічної доброчесності. Учасники процесу навчання мають дотримуватися часових меж та лімітів навчального процесу, а також толерантно ставитися до інших. З метою забезпечення довіри до результатів навчання суворо забороняється списувати під час контрольних робіт, тестів, заліку чи екзамену. Всі виконані студентом письмові роботи за наявності сумнівів в академічній доброчесності можуть бути перевірені за допомогою систем антиплагіату.

Дотримання академічної доброчесності, згідно [Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#) передбачає:

- самостійне виконання завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Основні види відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності (ч.6 статті 42 Закону України «Про освіту»):

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування з університету;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Студент, що з певних причин не відвідує лекції, зобов'язаний аргументувати свою відсутність і представити конспект пропущеного заняття. Якщо студент відсутній на практичному занятті, то залежно від виду діяльності, передбаченого силабусом, студент проходить усне опитування на пропущену тематику або демонструє навички роботи, що їх передбачено відповідним видом діяльності.

Відсутність студента на тестових видах роботи оцінюється в «0» балів. Якщо студент був відсутній на занятті з поважної причини, то він має право

написати тест в позаурочний час, а також підготувати презентацію по темі, що вивчалася

Студенти, які здають роботи із порушенням термінів без поважних причин, отримують нижчу оцінку.

У разі отримання незадовільної оцінки під час складання заліку студенту надається можливість повторного складання заліку в терміни, визначені розкладом залікової сесії.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль включає написання двох модульних контрольних робіт (загальна максимальна кількість балів – 60).

Відсутність студента на модульній контрольній роботі оцінюється у «0» балів. Повторне написання модульної контрольної роботи можливе лише за наявності офіційного документа, у якому зазначено поважну причину відсутності студента на модульній контрольній роботі.

Рівень знань студента за поточний і модульний контроль оцінюється в балах, фіксується у журналі після вивчення кожного змістового модуля.

Таблиця 3 (Розподіл балів поточного та підсумкового контролю)

Поточний контроль (має 40 балів)		Підсумковий контроль (має 60 балів)		Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Модульна контрольна робота 1	Модульна контрольна робота 2	100
10	30	20	40	

Підсумкову оцінку з дисципліни вносять у залікову відомість і індивідуальний навчальний план (залікову книжку).

У випадку незадовільної підсумкової оцінки студент допускається до перездачі заліку. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати при перескладанні заліку викладачу чи комісії, становить 60 балів. При перескладанні заліку оцінки за модульні контрольні роботи анулюються.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
90 – 100	Відмінно Дуже добре Добре Задовільно Достатньо	Зараховано
82 – 89		
75 – 81		
67 – 74		
60 – 66		
1 – 59	Незадовільно	Не зараховано

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Бандурка О. О., Гвоздік О. І., Кравець В. М. Логіка для правознавців: навч. посіб. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2016. 144 с.
2. Бандурка О. М., Тягло О. В. Юридична логіка: підручник. Харків: Золота миля, 2011. 224 с.
3. Гнатюк Я. С. Лекції з історії логіки. Івано-Франківськ: Видавець І. Я. Третяк, 2009. 148 с.
4. Гудзенко-Александрук О.Г. Логіка. Тестові завдання для студентів денної форми навчання. Луцьк: ПП Іванюк В.П., 2013. 23 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/153579613.pdf>
5. Гудзенко О. Г. Електронний освітній ресурс: «Логіка: дистанційний курс навчальної дисципліни» (рекомендовано до використання у навчальному процесі (Витяг із протоколу № 7 засідання науково-методичної ради Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки від 22 червня 2020 року) URL: <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=768>
6. Гудзенко О. Г., Поляков В. Г. Тестові завдання для здійснення підсумкового контролю знань студентів у формі комп'ютерного тестування з дисципліни «Логіка». URL: <http://cit.eenu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/TEST18-005.pdf>
7. Гудзенко-Александрук О. Г. Логіка та філософія у вищому навчальному закладі як невід'ємні елементи гуманітаризації вищої освіти: методологічний та світоглядний аспекти. *Національна освіта в стратегіях соціокультурного вибору: теорія, методологія, практика* : матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю, 20 травня 2020 року. Луцьк: Луцький педагогічний коледж, 2020. С. 81–82.
8. Логіка та критичне мислення як засоби формування логічної культури й невід'ємні елементи гуманітаризації вищої освіти. *Актуальні проблеми розвитку суспільства: історична спадщина, реалії та виклики XXI ст.* XIII читання пам'яті В.Липинського : матеріали доп. учасників VIII Міжнар. наук.-практич. конф. (17 квітня 2010). Луцьк, 2010. С. 145–150.

Додаткова література та інтернет-ресурси

9. Дуцяк І. З. Логіка: підручник. Київ : Знання, 2010. 406 с.
10. Жеребкін В. Є. Логіка : підручник. Київ : Знання, 2004. 255 с.
11. Карамішева Н. В. Логіка (теоретична і прикладна): навч. посіб. Київ : Знання, 2011. 455 с.

12. Карамишева Н. В. Логіка і правознавство (теоретичні питання і практичні завдання) : навчальний посібник для студентів-юристів. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. 120 с.
13. Титов В. Д., Цалін С. Д., Невельська-Гордєєва О. П. Логіка : підручник. Харків : Право, 2006. 207 с.
14. Ряшко В. І. Логіка : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 328 с.
15. Синиця А. С. Логіка : навч. посіб. Львів : ЛДУФК, 2012. 234 с.
16. Синиця А. С. Методи перевірки правильності виведення висновку із засновків у теорії силогістики. Вісник Львівського університету. 2007. Вип. 10. С. 110–127.
17. Тофтул М. Г. Логіка : навч. посіб. для юристів (короткий виклад). Житомир : Житомирська облдрукарня, 2007. 222 с.
18. Хоменко І. В. Логіка: підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 335 с.
19. Хоменко І. В. Логіка: практикум : навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2002. 237 с.
20. Щербина О. Ю. Логіка для юристів : курс лекцій. Київ : Юридична думка, 2007. 264 с.
21. Загадки для кмітливих. URL: <http://zagadki.org.ua/>.
22. Логіка. Навчальні матеріали онлайн. URL: <https://pidruchniki.com>.
23. Український логічний портал. URL: <http://logic.net.ua>.
24. Riddles with Answers. URL: <https://riddles.tips/>.
25. Stanford Encyclopedia of Philosophy. URL: <http://plato.stanford.edu/>